

# Bijlagen jaarrekening 2019

## Inhoudsopgave

|                                                                  |          |
|------------------------------------------------------------------|----------|
| <i>Bijlage 1 Goedgekeurde investeringskredieten 2019 .....</i>   | <i>2</i> |
| <i>Bijlage 2 Lijst van lopende projecten.....</i>                | <i>3</i> |
| <i>Bijlage 3 Bestemming resultaat.....</i>                       | <i>6</i> |
| <i>Bijlage 4 Verbonden partijen.....</i>                         | <i>7</i> |
| 1. Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB) .....                  | 8        |
| 2. Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis .....         | 11       |
| 3. Gemeenschappelijke Regeling De Regionale Belastinggroep ..... | 14       |
| 4. Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 .....         | 17       |
| 5. Gemeenschappelijke Regeling Aquon .....                       | 20       |
| 6. Unie van Waterschappen .....                                  | 23       |

# Bijlage 1 Goedgekeurde investeringskredieten 2019

Onderstaande tabel geeft de investeringsplannen van 2019 weer, zoals deze door ons algemeen bestuur zijn goedgekeurd. Met daarachter de daadwerkelijke realisatie.

| Programma         | Onderwerp                                                                       | Te voteren                    |                                      | Verschil te voteren vs. Gevoteerde plannen | Begroot uitgaven-patroon (PB2019) | Verschil                            |                                               |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------------|-----------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------|
|                   |                                                                                 | investerings-plannen (PB2019) | Gevoteerde investerings-plannen 2019 |                                            |                                   | Gerealiseerd uitgaven-patroon 2019* | Gerealiseerd begroot vs. Gerealiseerd patroon |
| 1                 | HWBP                                                                            | -210                          |                                      | -210                                       | 3.510                             | 3.464                               | 46                                            |
|                   | Reconstructie primaire wk                                                       | 1.810                         |                                      | 1.810                                      | 1.810                             | 700                                 | 1.110                                         |
|                   | Reconstructie regionale wk                                                      | 700                           | 100                                  | 600                                        | 700                               | 1.596                               | -896                                          |
|                   | <b>Totaal 1</b>                                                                 | <b>2.300</b>                  | <b>100</b>                           | <b>2.200</b>                               | <b>6.020</b>                      | <b>5.760</b>                        | <b>260</b>                                    |
| 2                 | Kwaliteit - Uitvoer Kaderrichtlijn water 2016-2021                              |                               | 1.255                                | -1.255                                     |                                   |                                     |                                               |
|                   | Kwaliteit- Waterkwaliteitsmaatregelen Krimpenerwaard (POP3)                     |                               | 3.760                                | -3.760                                     |                                   |                                     |                                               |
|                   | Leuvenhaven-Leuvekolk                                                           |                               |                                      |                                            |                                   |                                     |                                               |
|                   | Materieel WS                                                                    |                               |                                      |                                            |                                   |                                     |                                               |
|                   | Meetnet                                                                         | 300                           |                                      | 300                                        |                                   | 2                                   | -2                                            |
|                   | Nieuwbouw-renovatie gemaal Oostpolder                                           | 2.000                         |                                      | 2.000                                      | 750                               | 149                                 | 601                                           |
|                   | Peilbesluiten en leggers                                                        | 300                           |                                      | 300                                        |                                   |                                     |                                               |
|                   | Peilscheiding Vliet                                                             | 400                           |                                      | 400                                        | 150                               | 50                                  | 100                                           |
|                   | Project - Nieuwbouw-renovatie gemaal Oostpolder                                 |                               | 2.400                                | -2.400                                     |                                   |                                     |                                               |
|                   | Project - Peilscheiding Vlietkade                                               |                               | 400                                  | -400                                       |                                   |                                     |                                               |
|                   | Renovatie kunstwerken WS                                                        | 1.200                         |                                      | 1.200                                      | 600                               | 1.791                               | -1.191                                        |
|                   | Renovatie vervanging kunstwerken WS                                             |                               | 251                                  | -251                                       |                                   |                                     |                                               |
|                   | Uitv. studies en efficiëntiepl P02                                              | 250                           |                                      | 250                                        | 25                                | 35                                  | -10                                           |
|                   | Uitvoer kaderrichtlijn water 2016-2021                                          | 805                           |                                      | 805                                        | 114                               | 316                                 | -203                                          |
|                   | Verbeteringen stedelijk water                                                   | 100                           |                                      | 100                                        |                                   | 72                                  | -72                                           |
|                   | Waterkwaliteit POP3                                                             | 450                           |                                      | 450                                        | 77                                | 358                                 | -281                                          |
|                   | Waternetvoorziening - Meetnetvoorziening                                        |                               | 330                                  | -330                                       |                                   |                                     |                                               |
|                   | Wateroverlastopgave                                                             | 500                           | 184                                  | 317                                        | 200                               | 156                                 | 44                                            |
|                   | <b>Totaal 2</b>                                                                 | <b>6.305</b>                  | <b>8.580</b>                         | <b>-2.275</b>                              | <b>1.916</b>                      | <b>2.929</b>                        | <b>-1.014</b>                                 |
|                   | Bijdragen aan gemeenten                                                         | 650                           | 680                                  | -30                                        | 385                               |                                     | 385                                           |
|                   | Bijdrageregelingen                                                              | 60                            | 40                                   | 20                                         | 60                                | 180                                 | -120                                          |
|                   | Project - Uitvoering studies en efficiëntieplannen (Duurzame energie productie) |                               | 750                                  | -750                                       |                                   |                                     |                                               |
|                   | Renovatie awzi's                                                                | 3.075                         | 6.150                                | -3.075                                     | 750                               | 3.158                               | -2.408                                        |
|                   | Renovatie transportstelsels                                                     |                               |                                      |                                            |                                   | 2                                   | -2                                            |
|                   | Uitv. studies en efficiëntiepl P03                                              | 875                           |                                      | 875                                        | 75                                | 242                                 | -167                                          |
|                   | Uitvoeren studies en efficiëntieplannen                                         |                               | 150                                  | -150                                       |                                   |                                     |                                               |
|                   | <b>Totaal 3</b>                                                                 | <b>4.660</b>                  | <b>7.770</b>                         | <b>-3.110</b>                              | <b>1.270</b>                      | <b>3.582</b>                        | <b>-2.312</b>                                 |
|                   | Black & Grey Spots                                                              | 100                           |                                      | 100                                        | 100                               |                                     | 100                                           |
|                   | Duurzaam veilig                                                                 |                               |                                      |                                            |                                   |                                     |                                               |
|                   | Materieel WW                                                                    | 175                           |                                      | 175                                        | 175                               | 46                                  | 129                                           |
|                   | Reconstr. Polderwegen                                                           | 1.900                         |                                      | 1.900                                      | 275                               | 35                                  | 240                                           |
|                   | Reconstructie polderwegen                                                       |                               | 1.500                                | -1.500                                     |                                   |                                     |                                               |
|                   | Vervanging wegbruggen                                                           | 725                           |                                      | 725                                        | 325                               |                                     | 325                                           |
|                   | <b>Totaal 4</b>                                                                 | <b>2.900</b>                  | <b>1.500</b>                         | <b>1.400</b>                               | <b>875</b>                        | <b>81</b>                           | <b>794</b>                                    |
|                   | Materieel programma 5                                                           | 50                            |                                      | 50                                         | 50                                |                                     | 50                                            |
|                   | Verkiezingen                                                                    |                               | 460                                  | -460                                       |                                   |                                     |                                               |
|                   | Verkiezingen                                                                    | 975                           |                                      | 975                                        | 975                               |                                     | 975                                           |
|                   | <b>Totaal 5</b>                                                                 | <b>1.025</b>                  | <b>460</b>                           | <b>565</b>                                 | <b>1.025</b>                      |                                     | <b>1.025</b>                                  |
|                   | Huisvesting                                                                     | 100                           |                                      | 100                                        | 80                                |                                     | 80                                            |
|                   | Materieel GIS                                                                   |                               |                                      |                                            |                                   |                                     |                                               |
|                   | <b>Totaal OP</b>                                                                | <b>100</b>                    |                                      | <b>100</b>                                 | <b>80</b>                         |                                     | <b>80</b>                                     |
| <b>Eindtotaal</b> |                                                                                 | <b>17.290</b>                 | <b>18.410</b>                        | <b>-1.120</b>                              | <b>11.186</b>                     | <b>12.352</b>                       | <b>-1.167</b>                                 |

## Bijlage 2 Lijst van lopende projecten

Onderstaande overzicht geeft weer de niet afgesloten verenigde vergadering-kredieten per eind 2019.

| Project                                                    | Actueel krediet | Kosten voorgaande jaren | Kosten huidig jaar | Restant    | Opbrengsten |
|------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------|--------------------|------------|-------------|
| P01                                                        | 28.067.021      | 13.730.816              | 5.421.799          | 8.914.405  | -17.030.855 |
| HWBP                                                       | 25.733.200      | 13.074.865              | 4.389.802          | 8.268.533  | -17.030.855 |
| Dijkversterking BAS                                        | 4.631.871       | 0                       | 1.457.370          | 3.174.501  | -1.389.600  |
| Dijkversterking KIJK (Krachtige IJsseldijk Krimpenerwaard) | 18.770.000      | 11.468.222              | 2.860.496          | 4.441.282  | -14.641.255 |
| Dijkversterking Krimpen 2e fase                            | 2.331.329       | 1.606.643               | 71.937             | 652.750    | -1.000.000  |
| Reconstructie primaire wk                                  | 325.000         | 333.381                 | 0                  | -8.381     | 0           |
| Reconstructie PWK 2018/2019                                | 325.000         | 333.381                 | 0                  | -8.381     | 0           |
| Reconstructie regionale wk                                 | 2.008.821       | 322.571                 | 1.031.997          | 654.253    | 0           |
| Programma Reconstructie RWK 2017-2018                      | 1.601.121       | 209.170                 | 1.031.997          | 359.954    | 0           |
| Voorbereiding RWK bijdr. gem.                              | 167.700         | 113.401                 | 0                  | 54.299     | 0           |
| Weg onderhoud en kade reconstructie derden                 | 130.000         | 0                       | 0                  | 130.000    | 0           |
| Zestienhovensekade Rotterdam                               | 10.000          | 0                       | 0                  | 10.000     | 0           |
| Programma Reconstructie RWK 2019-2020                      | 100.000         | 0                       | 0                  | 100.000    | 0           |
| P02                                                        | 49.754.078      | 19.486.822              | 4.429.723          | 25.837.533 | -4.412.577  |
| KRW Kaderrichtlijn water                                   | 1.475.870       | 1.236.053               | 160.047            | 79.769     | -206.200    |
| Ombouw gemaal Schilthuis                                   | 1.475.870       | 1.236.053               | 160.047            | 79.769     | -206.200    |
| Materieel HHSK                                             | 80.000          | 0                       | 67.942             | 12.059     | 0           |
| Materieel HHSK - Slangen tbv Noodpompen                    | 80.000          | 0                       | 67.942             | 12.059     | 0           |
| Veenweidepact                                              | 2.825.000       | 2.408.961               | 352.529            | 63.510     | 0           |
| Grondverwerving landinrichting                             | 165.000         | 94.529                  | 0                  | 70.471     | 0           |
| Nazorg gemaal Verdoold                                     | 2.660.000       | 2.314.432               | 352.529            | -6.961     | 0           |
| Watergebiedsplan                                           | 9.698.295       | 271.117                 | 215.746            | 9.211.432  | -2.378.703  |
| gemaal Achterbroek (3.5)                                   | 4.415.517       | 265.517                 | 81.346             | 4.068.654  | -123.827    |
| Project WGPk 1, 2 en 3 fase A en B                         | 5.282.778       | 5.600                   | 134.400            | 5.142.778  | -2.254.876  |
| Wateropgave 2015                                           | 15.546.398      | 13.676.598              | 1.099.162          | 770.638    | -1.647.674  |
| Gemaal Essenburgsingel                                     | 3.500.000       | 3.269.817               | 13.420             | 216.764    | -28.617     |
| Grondverwerving Peil 2010                                  | 2.500.000       | 2.467.300               | 0                  | 32.700     | 0           |
| Verb waterafv+bouw gem Bergweg-Zuid                        | 6.816.398       | 7.589.560               | 845.035            | -1.618.197 | -1.619.057  |
| Wateroverlastopg. R'dam 2020                               | 345.000         | 276.000                 | 69.000             | 0          | 0           |
| ZPP Automatische stuw gpg 836                              | 232.000         | 1.802                   | 0                  | 230.199    | 0           |
| ZPP Besturing gemalen                                      | 88.000          | 26.620                  | 26.339             | 35.041     | 0           |
| ZPP Herijking uitvoeringsprogramma Zuidplaspolder          | 1.080.000       | 0                       | 145.369            | 934.631    | 0           |
| ZPP herprof. Waterloop OWA                                 | 558.000         | 2.142                   | 0                  | 555.858    | 0           |
| ZPP Koppeling 2e Tocht                                     | 336.000         | 20.998                  | 0                  | 315.002    | 0           |
| ZPP Overstort Bierhoogt                                    | 91.000          | 22.360                  | 0                  | 68.640     | 0           |
| Wateroverlastopgave                                        | 2.190.000       | 103.278                 | 87.738             | 1.998.984  | 0           |
| Afkoppelen Coolsingel                                      | 150.000         | 0                       | 0                  | 150.000    | 0           |
| Bijdrage Agniesebuurt en Grote kerkplein                   | 1.370.000       | 40.300                  | 0                  | 1.329.700  | 0           |
| Groenblauw dak De Doelen                                   | 75.000          | 0                       | 0                  | 75.000     | 0           |
| Klimaatbestendig Koningsveldeplein                         | 70.000          | 0                       | 70.000             | 0          | 0           |
| Urban Waterbuffer bij het Nieuwe instituut                 | 125.000         | 0                       | 0                  | 125.000    | 0           |

|                                                             |            |           |           |           |            |
|-------------------------------------------------------------|------------|-----------|-----------|-----------|------------|
| Verbetering waterafvoer polder Zestienhoven                 | 100.000    | 5.661     | 5.339     | 89.000    | 0          |
| Wateroverlastopg. R'dam 2017                                | 75.000     | 57.316    | 12.400    | 5.284     | 0          |
| Wateroverlastopg. R'dam 2019-kansenkrediet 2                | 50.000     | 0         | 0         | 50.000    | 0          |
| klimaatadaptieve Robert Fruinstraat                         | 175.000    | 0         | 0         | 175.000   | 0          |
| Peilbeheer                                                  | 415.000    | 21.548    | 0         | 393.452   | 0          |
| Mtregel peilbesl. Bergambacht                               | 15.000     | 0         | 0         | 15.000    | 0          |
| peilbesluit polder capelle                                  | 400.000    | 21.548    | 0         | 378.452   | 0          |
| Renovatie vervanging kunstwerken WS                         | 4.865.525  | 310.689   | 886.362   | 3.668.474 | 0          |
| Renovatie kunstwerken 2014                                  | 621.369    | 1.348     | 0         | 620.022   | 0          |
| Renovatie kunstwerken 2016                                  | 261.000    | 16.112    | 239.801   | 5.087     | 0          |
| Renovatie kunstwerken 2017                                  | 635.097    | 256.970   | 217.441   | 160.686   | 0          |
| Renovatie kunstwerken 2018                                  | 2.940.059  | 36.259    | 265.137   | 2.638.663 | 0          |
| Renovatie kunstwerken 2019                                  | 408.000    | 0         | 163.983   | 244.017   | 0          |
| Kwaliteit - Verbetering stedelijk water                     | 772.857    | 240.885   | 234.015   | 297.957   | 0          |
| Bijdrage aan verbetering zwemwater Krimpenerhout            | 181.500    | 0         | 181.500   | 0         | 0          |
| Waterpl.Capelle a/d IJssel '14                              | 591.357    | 240.885   | 52.515    | 297.957   | 0          |
| Kwaliteit - Uitvoer Kaderrichtlijn water 2016-2021          | 6.405.132  | 848.402   | 525.206   | 5.031.523 | -180.000   |
| Kaderrichtlijn Water 2016-2021                              | 4.905.132  | 348.402   | 525.206   | 4.031.523 | -180.000   |
| Structurele aanpak Kralingse Plas                           | 1.500.000  | 500.000   | 0         | 1.000.000 | 0          |
| Project - Peilscheiding Vlietkade                           | 500.000    | 44.936    | 49.687    | 405.377   | 0          |
| Peilschieding Vlietkade                                     | 500.000    | 44.936    | 49.687    | 405.377   | 0          |
| Kwaliteit- Waterkwaliteitsmaatregelen Krimpenerwaard (POP3) | 4.650.000  | 299.908   | 773.847   | 3.576.245 | 0          |
| POP3 Inlaten Krimpenerwaard                                 | 4.650.000  | 299.908   | 773.847   | 3.576.245 | 0          |
| Waternetvoorziening - Meetnetvoorziening                    | 330.000    | 0         | 1.888     | 328.112   | 0          |
| Optimalisatie meetnet watervoorziening                      | 330.000    | 0         | 1.888     | 328.112   | 0          |
| Baggeren                                                    |            | 24.445    | -24.445   | 0         |            |
| Using Sediment As a Resource (usar)                         |            | 24.445    | -24.445   | 0         |            |
| P03                                                         | 18.125.000 | 5.663.938 | 3.722.921 | 8.738.141 | -2.041.281 |
| Bijdragen aan gemeenten                                     | 730.000    | 0         | 0         | 730.000   | 0          |
| Bijdr CadIJ renovatie rg Rivium                             | 730.000    | 0         | 0         | 730.000   | 0          |
| Renovatie awzi's                                            | 8.610.000  | 698.366   | 1.406.192 | 6.505.442 | 0          |
| Bellenbeluchting GD                                         | 1.110.000  | 12.228    | 7.855     | 1.089.917 | 0          |
| Bellenbeluchting KO                                         | 1.510.000  | 21.753    | 23.643    | 1.464.603 | 0          |
| Luchtbehandeling KV                                         | 2.550.000  | 26.203    | 69.001    | 2.454.796 | 0          |
| Perscontainers awzi                                         | 310.000    | 38.064    | 205.738   | 66.197    | 0          |
| renov. Zuiveringskr KV'17                                   | 150.000    | 47.887    | 7.722     | 94.391    | 0          |
| Renoveren awzi Haastrecht                                   | 510.000    | 442.333   | 27.846    | 39.821    | 0          |
| Toegangscontrole en beveiligingssysteem AWZI KV             | 120.000    | 83.272    | 0         | 36.728    | 0          |
| Vervanging online meetapparatuur                            | 650.000    | 0         | 428.224   | 221.776   | 0          |
| VZK 2020 Vervanging Klimaat beheersing AWK                  | 450.000    | 26.625    | -6.822    | 430.196   | 0          |
| renov. Zuiveringskr KV'19                                   | 1.250.000  | 0         | 642.984   | 607.016   | 0          |
| Renovatie transportstelsels                                 | 1.615.000  | 1.582.201 | 2.350     | 30.449    | -279.198   |
| gemaal Westergouwe                                          | 1.615.000  | 1.582.201 | 2.350     | 30.449    | -279.198   |
| Wateroverlastopgave                                         | 205.000    | 0         | 30.000    | 175.000   | 0          |
| Afkoppelen Coolsingel                                       | 75.000     | 0         | 0         | 75.000    | 0          |
| Groenblauw dak De Doelen                                    | 25.000     | 0         | 0         | 25.000    | 0          |
| Klimaatbestendig Koningsveldeplein                          | 30.000     | 0         | 30.000    | 0         | 0          |
| Urban Waterbuffer bij het Nieuwe instituut                  | 75.000     | 0         | 0         | 75.000    | 0          |

|                                                                                 |                    |                   |                   |                   |                    |
|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-------------------|-------------------|-------------------|--------------------|
| Uitvoeren studies en efficiëntieplannen                                         | 6.815.000          | 3.383.371         | 2.249.657         | 1.181.972         | -1.762.083         |
| Energiebesparing                                                                | 65.000             | 0                 | 34.883            | 30.117            | 0                  |
| Energiebesparing 2017                                                           | 100.000            | 53.190            | 61.893            | -15.083           | 0                  |
| Themista praktijkinstallatie                                                    | 5.900.000          | 3.330.181         | 2.152.782         | 417.037           | -1.762.083         |
| Hernieuwbare energie AWK                                                        | 750.000            | 0                 | 98                | 749.902           | 0                  |
| Project - Uitvoering studies en efficiëntieplannen (Duurzame energie productie) | 150.000            | 0                 | 34.722            | 115.278           | 0                  |
| Hernieuwbare energie                                                            | 150.000            | 0                 | 34.722            | 115.278           | 0                  |
| P04                                                                             | 6.236.200          | 1.355.812         | 2.754.780         | 2.125.608         | 0                  |
| Materieel HHSK                                                                  | 175.000            | 0                 | 45.766            | 129.234           | 0                  |
| Materieel WW                                                                    | 175.000            | 0                 | 45.766            | 129.234           | 0                  |
| Reconstructie polderwegen                                                       | 6.061.200          | 1.355.812         | 2.709.014         | 1.996.375         | 0                  |
| Programma reconstructie polderwegen & wegbruggen 2018                           | 2.676.472          | 905.522           | 1.509.521         | 261.429           | 0                  |
| Programma reconstructie polderwegen 2017                                        | 524.728            | 445.437           | 0                 | 79.291            | 0                  |
| Programma reconstructie polderwegen & wegbruggen 2019/2020                      | 2.860.000          | 4.853             | 1.199.493         | 1.655.654         | 0                  |
| OP                                                                              | 690.000            | 272.047           | 148.450           | 269.503           | 0                  |
| Bedrijfsvoering                                                                 | 140.000            | 118.945           | 0                 | 21.056            | 0                  |
| Implementatie E-HRM                                                             | 140.000            | 118.945           | 0                 | 21.056            | 0                  |
| Huisvesting                                                                     | 395.000            | 141.281           | 124.986           | 128.733           | 0                  |
| Biwa H9 Sleutelplan HHSK breed                                                  | 195.000            | 66.899            | 54.273            | 73.827            | 0                  |
| Verv Gemeenlandshuis 2018-2019                                                  | 200.000            | 74.381            | 70.713            | 54.906            | 0                  |
| Informatievoorziening                                                           | 75.000             | 0                 | 0                 | 75.000            | 0                  |
| Digitalisering nieuwe zaaktypen                                                 | 75.000             | 0                 | 0                 | 75.000            | 0                  |
| Materieel HHSK                                                                  | 80.000             | 11.822            | 23.464            | 44.714            | 0                  |
| Verv. landmeetapparatuur                                                        | 80.000             | 11.822            | 23.464            | 44.714            | 0                  |
| <b>Eindtotaal</b>                                                               | <b>102.872.298</b> | <b>40.509.435</b> | <b>16.477.673</b> | <b>45.885.190</b> | <b>-23.484.713</b> |

## Bijlage 3 Bestemming resultaat

Onderdeel van de Bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW) is dat de verenigde vergadering een bestemming geeft aan het resultaat per taak. Hieronder worden de resultaten per taak opgesomd en voorstellen gedaan voor de bestemming daarvan. De bedragen zijn afgerond.

### Concept voorstel

1. De jaarrekening 2019 vast te stellen en daarmee het college decharge te verlenen over 2019.
2. Het negatieve saldo van € 1.249.000 conform het resultaat per taak als volgt ten laste te brengen van, dan wel toe te voegen aan, de bij de taak behorende reserve:

#### 2.1. Watersysteembeheer

- 2.1.1. In te stemmen met de periodieke onttrekking uit de bestemmingsreserve afkoop erfpacht van € 123.000 en dit ten gunste te brengen van het exploitatieresultaat;
- 2.1.2. daarnaast het saldo van dijkversterking Krimpen van € 466.000 te storten in de bestemmingsreserve eigen risico dijkversterking;
- 2.1.3. in te stemmen met € 262.900 uit de reserve problematische schulden te onttrekken en vervolgens dit bedrag te storten in de tariefegalisatiereserve Watersysteembeheer;
- 2.1.4. tenslotte het positief resultaat van € 209.000 te storten in de reserve voor tariefegalisatiereserve.

#### 2.2. Zuiveringsbeheer

- 2.2.1. In te stemmen met € 19.600 uit de reserve Cross Border Lease (CBL) te onttrekken en dit bedrag vervolgens ten gunste te brengen van het exploitatieresultaat;
- 2.2.2. daarnaast € 289.400 uit de reserve problematische schulden te onttrekken en vervolgens te storten in de tariefegalisatiereserve Zuiveringsbeheer;
- 2.2.3. tenslotte het nadelige exploitatieresultaat van € 1.111.000 te onttrekken uit de reserve voor tariefegalisatie.

#### 2.3. Wegenbeheer

- 2.3.1. In te stemmen met € 17.400 uit de reserve problematische schulden te onttrekken en vervolgens te storten in van tariefegalisatiereserve Wegen;
- 2.3.2. het nadelige exploitatieresultaat van € 100.000 te onttrekken uit de reserve voor tariefegalisatiereserve.

3. Na instemming met beslispunten 2.1.3, 2.2.1, 2.2.2 en 2.3.1 de reserve problematische schulden en de reserve Cross Border Lease op te heffen.
4. Het accountantsverslag van Baker Tilly aan het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard over de uitkomsten controle en overige informatie 2019 voor kennisgeving aan te nemen.
5. Verschuiving van begrotingsonrechtmatigheid te verlenen voor de overschrijding binnen programma 5 Omgeving & Organisatie.

## **Bijlage 4 Verbonden partijen**

# **Jaarrekening 2019:**

## **VERBONDEN PARTIJEN**

## **Uitvoeringsinformatie verbonden partijen**

Aanvulling op hoofdstuk 8.9 Verbonden partijen, van de programmabegroting 2019. Het algemeen bestuur heeft in de kaderstellende Nota verbonden partijen Schieland en de Krimpenerwaard (vastgesteld 27 maart 2013) bepaald welke informatie over verbonden partijen het minimaal nodig heeft en daartoe een format vastgesteld. Die uitgebreide informatie, met beleidsinformatie, laatst bekende financiële gegevens en de risico's (beleidsmatig/operationeel, juridisch en financieel) van elke verbonden partij, vindt u in deze bijlage.

### **1. Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)**

| <b>Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)</b>                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Identiteitsgegevens</b>                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Naam verbonden partij (VP)                                    | Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Vestigingsplaats                                              | Den Haag                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Rechtsvorm                                                    | Naamloze Vennootschap                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Ingangsdatum                                                  | 1954                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Portefeuillehouder dagelijks bestuur                          | Portefeuillehouder Financiën                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Bestuurlijk vertegenwoordiger in VP                           | Portefeuillehouder Financiën                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Ambtelijk coördinator/accounthouder van het hoogheemraadschap | Afdelingshoofd Bedrijfsvoering                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Beleidsinformatie</b>                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Openbaar belang (doelstelling, activiteiten, prestaties)      | De NWB Bank is een vooraanstaande financiële dienstverlener voor de Nederlandse publieke sector. Voor gemeenten, provincies, instellingen voor volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en activiteiten op het gebied van water en milieu, arrangeert de bank korte en langlopende kredieten. De NWB Bank financiert haar activiteiten op de internationale geld- en kapitaalmarkten op basis van een zeer sterke vermogenspositie en triple-A rating van Moody's en AA+ rating van Standard and Poor's. |
| Bestuurlijk belang                                            | Via de algemene vergadering van aandeelhouders het hoogheemraadschap het beleid van de NWB Bank.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Deelnemende partijen                                          | 35 overheden (Provincies, waterschappen en de Staat der Nederlanden).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|                                 |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                 |                  |
|---------------------------------|----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------|
| Relatie met programma           |                | Programma 5 van de begroting.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |                  |
| Ontwikkelingen verbonden partij |                | <ul style="list-style-type: none"><li>De nettowinst in 2019 is gedaald tot € 94,5 mln. (2018 € 100 mln.). De winst is te danken aan het hogere financieringsvolume en dat de nettowinst lager is dan 2018 komt door minder gunstige financieringstarieven in de geldmarkt.</li><li>Standard &amp; Poor's en Moody's hebben de rating vastgesteld AAA voor de NWB. Dit is gelijk aan de rating van de Nederlandse Overheid.</li></ul>   |                 |                  |
| Financiële gegevens             |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                 |                  |
| Financieel belang               |                | Het hoogheemraadschap heeft een belang van 2,8% in het aandelenkapitaal van de NWB. Het hoogheemraadschap is hiermee verzekerd van een efficiënte en effectieve toegang tot geld- en kapitaalmarkten. De NWB heeft 2 soorten aandelen te weten aandeel A, dat recht geeft op 1 stem en aandeel B dat recht geeft op 4 stemmen. Het hoogheemraadschap heeft 610 aandelen A van € 115,- per stuk en 430 aandelen B van € 460,- per stuk. |                 |                  |
| Financiële kerngegevens         |                | Zie hieronder.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                 |                  |
| Vermogen in bedragen            |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                 |                  |
| Begroting                       |                | Rekening                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |                  |
| Jaar                            | Eigen vermogen | Vreemd vermogen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Eigen vermogen  | Vreemd vermogen  |
| 2016                            |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | € 1.507.000.000 | € 92.581.000.000 |
| 2017                            |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | € 1.628.000.000 | € 85.168.000.000 |
| 2018                            |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | € 1.706.000.000 | € 81.663.000.000 |
| 2019                            |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | € 1.741.000.000 | € 94.083.000.000 |
|                                 |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                 |                  |

| Resultaten Begroting                                                                               |       |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Resultaten Jaarrekening |              |               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------|---------------|
| Jaar                                                                                               | Baten | Lasten | Resultaat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Baten                   | Lasten       | Resultaat     |
| 2016                                                                                               |       |        | n.b.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | € 193.000.000           | € 86.000.000 | € 107.000.000 |
| 2017                                                                                               |       |        | n.b.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | € 218.000.000           | € 95.500.000 | € 122.500.000 |
| 2018                                                                                               |       |        | n.b.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | € 186.000.000           | € 86.300.000 | € 99.700.000  |
| 2019                                                                                               |       |        | n.b.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | € 174.000.000           | € 79.500.000 | € 94.500.000  |
| 2020                                                                                               |       |        | n.b.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                         |              |               |
|                                                                                                    |       |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                         |              |               |
| <b>Beleidsmatige, juridische en financiële risico's</b>                                            |       |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                         |              |               |
| Veranderingen in het belang dat het hoogheemraadschap gedurende het begrotingsjaar in de VP heeft. |       |        | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                         |              |               |
| Risico's in samenhang met weerstandsvermogen.                                                      |       |        | Het hoogheemraadschap loopt slechts risico over het ingebrachte kapitaal. De waarde van de aandelen kan afnemen. De kans daarop achten we gering evenals de impact en wordt daarom niet meegenomen bij de overwegingen rond het weerstandsvermogen.                                                                                                               |                         |              |               |
| Overige risico's.                                                                                  |       |        | In verband met de kapitaaleisen onder Basel III heeft de bank begin 2011 besloten tot een maximale reservering van de jaarlijkse nettowinst. In 2019 is de leverage ratio 15,4% en voldoet de bank aan de minimum eis van 3%. In 2019 is voor het eerst weer dividend uitgekeerd. De verwachting is dat de komende jaren ook een winstuitkering kan plaatsvinden. |                         |              |               |

## 2. Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis

| Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Identiteitsgegevens                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Naam verbonden partij (VP)                                    | Het Waterschapshuis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Vestigingsplaats                                              | Amersfoort                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Rechtsvorm                                                    | Gemeenschappelijke regeling                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Ingangsdatum                                                  | 1 januari 2013                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Portefeuillehouder dagelijks bestuur                          | Portefeuillehouder Financiën en ICT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Bestuurlijk vertegenwoordiger in VP                           | Portefeuillehouder Financiën en ICT (lid DB) en plaatsvervanger portefeuillehouder Watersystemen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Ambtelijk coördinator/accounthouder van het hoogheemraadschap | Afdelingshoofd Bestuur, Informatie en Juridisch advies                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Beleidsinformatie                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Openbaar belang (doelstelling, activiteiten, prestaties)      | Het Waterschapshuis heeft als doel het bevorderen van samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen. Onder begeleiding van Het Waterschapshuis spannen de waterschappen zich in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening te verbeteren. Daarnaast is het streven gericht op een aanzienlijke kostenbesparing op alle ICT-uitgaven.                                                                    |
| Bestuurlijk belang                                            | Een zetel met stemrecht in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Deelnemende partijen                                          | Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor alle 21 waterschappen op het gebied van Informatie en Communicatie Technologie (ICT).                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Relatie met programma                                         | Onderdeel van ondersteunende producten (overhead) in de begroting.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Ontwikkelingen verbonden partij                               | De ombouw van Het Waterschapshuis (HWH) conform het koersplan is in volle gang. Samen met de waterschappen is de weg ingeslagen om te komen tot een flexibele expertorganisatie waar kennis van ICT, waterschappen en projectleiding zijn geborgd. Een organisatie bestaande uit een kleine vaste kern, die zorg draagt voor de instandhouding, en een flexibele schil voor de invulling van de programma's en projecten. |

| Financiële gegevens                                                 |                |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 |              |            |                                                     |  |  |  |
|---------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|------------|-----------------------------------------------------|--|--|--|
| Financieel belang                                                   |                |                 | De totale kosten zijn op basis van verschillende kostenverdeelsleutels verdeeld over de waterschappen, te weten (1) een evenredige n.a.v. het aantal deelnemers, (2) een verdeling naar oppervlakte, (3) een verdeling op basis van het aantal vervuilingseenheden, (4) een verdeling op basis van het aantal licenties en (5) de 45/55 unie-verdeelsleutel: aan 45% van de organisatiekosten wordt door elk waterschap gelijk bijgedragen. De overige 55% van de kosten worden naar rato van de omvang van de belastingopbrengst van elk waterschap verdeeld. Het kostenaandeel van het hoogheemraadschap bedraagt 2,4% van de totale kosten (op basis van jaarrekening 2019). |                 |              |            |                                                     |  |  |  |
| Financiële kerngegevens                                             |                |                 | Zie hieronder.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                 |              |            |                                                     |  |  |  |
| Vermogen in bedragen                                                |                |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 |              |            |                                                     |  |  |  |
| Begroting                                                           |                |                 | Rekening                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                 |              |            |                                                     |  |  |  |
| Jaar                                                                | Eigen vermogen | Vreemd vermogen | Eigen vermogen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Vreemd vermogen |              |            |                                                     |  |  |  |
| 2016                                                                |                |                 | -€ 10.045                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | € 9.626.124     |              |            |                                                     |  |  |  |
| 2017                                                                |                |                 | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | € 11.290.025    |              |            |                                                     |  |  |  |
| 2018                                                                |                |                 | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | € 10.868.575    |              |            |                                                     |  |  |  |
| 2019                                                                |                |                 | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | € 11.839.243    |              |            |                                                     |  |  |  |
| Resultaten begroting<br>primaire begroot voor begrotingswijzigingen |                |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 |              |            | Resultaten Jaarrekening<br>voor bestemmingsreserves |  |  |  |
| Jaar                                                                | Baten          | Lasten          | Resultaat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Baten           | Lasten       | Resultaat  |                                                     |  |  |  |
| 2016                                                                | € 14.392.482   | € 14.392.482    | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | € 17.489.124    | € 18.107.250 | -€ 620.836 |                                                     |  |  |  |
| 2017                                                                | € 15.902.950   | € 15.902.950    | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | € 17.646.660    | € 17.683.881 | -€ 37.255  |                                                     |  |  |  |
| 2018                                                                | € 21.338.379   | € 21.338.379    | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | € 20.590.566    | € 20.590.566 | € 0,-      |                                                     |  |  |  |
| 2019                                                                | € 26.950.056   | € 26.950.056    | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | € 19.823.318    | € 19.823.318 | € 0        |                                                     |  |  |  |
| 2020                                                                | € 22.326.326   | € 22.326.326    | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |              |            |                                                     |  |  |  |

| Beleidsmatige, juridische en financiële risico's                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Veranderingen in het belang dat het hoogheemraadschap gedurende het begrotingsjaar in de VP heeft. | Het aandeel van HHSK is circa 2,4% van de begroting van HWH. De financiële gevolgen van het koersplan zijn grotendeels duidelijk, daarin verwachten we geen grote verrassingen. De ingezette programmasturing moet meer financiële voorspelbaarheid geven. Gedurende het begrotingsjaar kan HHSK aan extra projecten deelnemen, waardoor de begroting en de bijdrage van HHSK kan stijgen.                                                                                                                       |
| Risico's in samenhang met weerstandsvermogen.                                                      | <p>Bij een gemeenschappelijke regeling zijn de deelnemende partijen volledig financieel aansprakelijk.</p> <p>Het is mogelijk dat de begroting wordt overschreden, voor 2,4% zal dit doorgerekend worden aan het hoogheemraadschap.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Overige risico's.                                                                                  | <p>Het hoogheemraadschap kan het algemeen (AB) of dagelijks bestuur (DB) van een gemeenschappelijke regeling niet ontslaan. Ook het eigen DB-lid kan niet worden ontslagen door het hoogheemraadschap. Dit geldt wel voor eigen AB-leden. Een ontslagen AB-lid dat tevens DB-lid was, verliest dan ook het DB-lidmaatschap binnen deze verbonden partij.</p> <p>Er is een kans dat ICT-projecten minder succesvol zijn dan bedoeld. De impact op het imago van het individuele waterschap achten we beperkt.</p> |

### 3. Gemeenschappelijke Regeling De Regionale Belastinggroep

| Gemeenschappelijke Regeling De Regionale Belastinggroep       |                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Identiteitsgegevens                                           |                                                                                                                                                                                                                      |
| Naam verbonden partij (VP)                                    | De Regionale Belastinggroep                                                                                                                                                                                          |
| Vestigingsplaats                                              | Schiedam                                                                                                                                                                                                             |
| Rechtsvorm                                                    | Gemeenschappelijke Regeling                                                                                                                                                                                          |
| Ingangsdatum                                                  | 2010                                                                                                                                                                                                                 |
| Portefeuillehouder dagelijks bestuur                          | Portefeuillehouder Financiën                                                                                                                                                                                         |
| Bestuurlijk vertegenwoordiger in VP                           | Dijkgraaf (voorzitter), portefeuille Financiën (lid AB) en portefeuillehouder Waterkeringen & Wegen (plv. lid AB)                                                                                                    |
| Ambtelijk coördinator/accounthouder van het hoogheemraadschap | Afdelingshoofd Bestuur, Informatie en Juridisch advies                                                                                                                                                               |
| Beleidsinformatie                                             |                                                                                                                                                                                                                      |
| Openbaar belang (doelstelling, activiteiten, prestaties)      | De Regionale Belasting Groep heft en int sinds 2010 belastingen voor de deelnemende lokale overheden.                                                                                                                |
| Bestuurlijk belang                                            | Een zetel in het dagelijks bestuur, tevens voorzitter DB.<br><br>Twee zetels met (gekwaliceerd) stemrecht in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling.                                                |
| Deelnemende partijen                                          | Het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, het hoogheemraadschap van Delfland en de gemeenten Delft, Vlaardingen en Schiedam.                                                                         |
| Relatie met programma                                         | Programma 5 van de begroting.                                                                                                                                                                                        |
| Ontwikkelingen verbonden partij                               | Het algemeen bestuur van de RBG heeft in 2017 de notitie groei vastgesteld. Er worden met de inliggende gemeenten gesprekken (ambtelijk) gevoerd over samenwerking op het vlak van belastingheffing en -invordering. |

| Financiële gegevens     |                |              |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                     |             |
|-------------------------|----------------|--------------|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|-------------|
| Financieel belang       |                |              |                 | Gebaseerd op een gemiddelde van diverse kerngegevens zoals aantal ingezetenen, bedrijven en WOZ objecten is de verdeelsleutel met betrekking tot de bijdrage aan de RBG, voor 2019 bepaald op 23,5%.<br><br>Vanaf het moment van oprichting (2010) heeft de RBG een positief jaarrekeningresultaat. Deze resultaten zijn terug gevloeid naar de deelnemers. |                     |             |
| Financiële kerngegevens |                |              |                 | Zie hieronder.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                     |             |
| Vermogen in bedragen    |                |              |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                     |             |
| Begroting               |                |              |                 | Jaarrekening                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                     |             |
| Jaar                    | Eigen vermogen |              | Vreemd vermogen | Eigen vermogen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | (K) Vreemd vermogen |             |
| 2016                    |                |              |                 | € 2.322.900                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | € 7.922.400         |             |
| 2017                    |                |              |                 | € 3.231.900                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | € 5.421.500         |             |
| 2018                    |                |              |                 | € 2.324.400                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | € 6.967.500         |             |
| 2019                    |                |              |                 | € 2.245.500                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | € 5.830.400         |             |
| Resultaat Begroting     |                |              |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                     |             |
| Resultaat Begroting     |                |              |                 | Resultaat Jaarrekening<br>voor bestemmingsreserves                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                     |             |
| Jaar                    | Baten          | Lasten       | Resultaat       | Baten                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Lasten              | Resultaat   |
| 2016                    | € 18.374.700   | € 18.374.700 | €0              | € 19.793.400                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | € 18.829.600        | € 963.800   |
| 2017                    | € 19.662.500   | € 19.662.500 | €0              | € 20.025.900                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | € 18.400.500        | € 1.625.400 |
| 2018                    | € 18.938.200   | € 18.938.200 | €0              | € 17.967.700                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | € 17.672.700        | € 295.000   |
| 2019                    | € 18.235.900   | € 18.090.700 | €-46.400        | € 17.871.000                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | € 17.605.000        | € 266.000   |
| 2020                    | € 18.512.000   | € 18.512.000 | €0              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                     |             |

| Beleidsmatige, juridische en financiële risico's                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Veranderingen in het belang dat het hoogheemraadschap gedurende het begrotingsjaar in de VP heeft. | Vanaf 2019 is het financiële belang in de RBG 23,5%.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Risico's in samenhang met weerstandsvermogen.                                                      | <p>Bij een gemeenschappelijke regeling zijn de deelnemende partijen volledig financieel aansprakelijk. Zij staan gezamenlijk garant voor de juiste betaling van rente, aflossing, boeten en kosten van de door de RBG af te sluiten langlopende leningen, kasgeldleningen en in rekening courant op te nemen gelden, naar verhouding van het financieel belang in de RBG.</p> <p>Op basis van de resultaten van de afgelopen jaren, achten we de kans gering dat de door het hoogheemraadschap begrote kosten voor de RBG worden overschreden. Ook de impact achten we beperkt, dus is dit risico niet van belang voor de overwegingen rond het weerstandsvermogen.</p> |
| Overige risico's.                                                                                  | <p>Het hoogheemraadschap kan het algemeen (AB) of dagelijks bestuur (DB) van een gemeenschappelijke regeling niet ontslaan. Ook het eigen DB-lid kan niet worden ontslagen door het hoogheemraadschap. Dit geldt wel voor eigen AB-leden. Een ontslagen AB-lid dat tevens DB-lid was, verliest dan ook het DB-lidmaatschap binnen deze verbonden partij.</p> <p>Aangezien de RBG fungeert als 'voorportaal' van het hoogheemraadschap in de heffing en inning van de waterschapbelastingen, is er een risico op imagoschade voor het hoogheemraadschap. Dit risico wordt beoordeeld als aanvaardbaar.</p>                                                               |

#### 4. Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009

| Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Identiteitsgegevens                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Naam verbonden partij (VP)                                    | Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Vestigingsplaats                                              | <b>Rotterdam</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Rechtsvorm                                                    | Gemeenschappelijke Regeling                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Ingangsdatum                                                  | 2009                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Portefeuillehouder in het dagelijks bestuur                   | Portefeuillehouder Afvalwaterketen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Bestuurlijk vertegenwoordiger in VP                           | Portefeuillehouder Afvalwaterketen, Portefeuillehouder Watersystemen en plv. lid AB Portefeuillehouder Financiën                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Ambtelijk coördinator/accounthouder van het hoogheemraadschap | Afdelingshoofd Afvalwaterketen en emissies                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Beleidsinformatie                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Openbaar belang (doelstelling, activiteiten, prestaties)      | <p>De GR heeft tot doel de behartiging en coördinatie van de belangen van de deelnemende waterschappen met betrekking tot de bewerking en verwerking van slib en residuen en de gezamenlijke ontwikkelingen in de afvalketen.</p> <p>De kerntaak van de GR is het gezamenlijk behartigen van het aandeelhouderschap in de N.V. HVC en het afstemmen van de activiteiten die met of door N.V. HVC ten behoeve van de in de GR deelnemende waterschappen worden uitgevoerd.</p> <p>De GR oefent daartoe een actief aandeelhouderschap uit om namens de deelnemende waterschappen een nauwe betrokkenheid bij ontwikkelingen en innovatie in afval- en slibverwerking te borgen. Zeggenschap binnen HVC is niet alleen direct gebonden aan het percentage van het aandeelhouderschap in HVC, maar vooral aan de manier waarop het aandeelhouderschap wordt ingevuld. In dat kader maken vertegenwoordigers van de waterschappen deel uit van zowel het bestuurlijk Innovatieplatform en het ambtelijk Kennisplatform van HVC.</p> |
| Bestuurlijk belang                                            | Een zetel met stemrecht in het dagelijks en algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|                                 |                |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |
|---------------------------------|----------------|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| Deelnemende partijen            |                |                 | Naast het hoogheemraadschap participeren de waterschappen Hollandse Delta en Rivierenland, de hoogheemraadschappen van Delfland en Rijnland in de GR Slibverwerking 2009.<br><br>Mogelijk treedt Hollands Noorderkwartier in 2020 toe tot de GR Slibverwerking.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |
| Relatie met programma           |                |                 | Programma 3 van de begroting.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                 |
| Ontwikkelingen verbonden partij |                |                 | De GR beoogt onder meer fosfaat terug te winnen uit de as van de slibverbranding door HVC.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                 |
| Financiële gegevens             |                |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |
| Financieel belang               |                |                 | In september 2011 hebben de participerende waterschappen hun gezamenlijk belang in N.V. HVC overgedragen aan de GR Slibverwerking 2009. De GR slibverwerking heeft een belang in NV HVC van ca. 12%. Gezamenlijk bezitten de waterschappen hiermee 397 aandelen. Het hoogheemraadschap bezit hiervan 40 aandelen en is heeft hiermee een financieel van belang van 10% binnen de GR.<br><br>De van de N.V. HVC ontvangen garantstellingprovisie, is de GR verschuldigd aan de waterschappen die garant staan voor het totaal van de leningen. De GR staat garant voor de leningen afgesloten ten behoeve van de slibverwerkingsinstallaties, die NV HVC heeft afgesloten bij de Nederlandse Waterschapsbank (als gevolg van aandeelhouderschap B). |                 |
| Financiële kerngegevens         |                |                 | Zie hieronder.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |
| Vermogen in bedragen            |                |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |
| Begroting deelneming            |                |                 | Rekening                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                 |
| Jaar                            | Eigen vermogen | Vreemd vermogen | Eigen vermogen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Vreemd vermogen |
| 2016                            | € 0            | € 18.044        | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | € 54.506        |
| 2017                            | € 0            | € 18.044        | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | € 59.723        |
| 2018                            | € 0            | € 18.044        | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | € 47.622        |
| 2019                            |                |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |
|                                 |                |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |
| Exploitatiebegroting            |                |                 | Exploitatieresultaat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |

| Jaar                                                                                               | Baten     | Lasten    | Resultaat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Baten     | Lasten    | Resultaat |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|
| 2016                                                                                               | € 456.090 | € 456.090 | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | € 462.984 | € 462.984 | € 0       |
| 2017                                                                                               | € 344.420 | € 344.420 | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | € 349.895 | € 349.895 | € 0       |
| 2018                                                                                               | € 333.510 | € 333.510 | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | € 332.533 | € 332.533 | € 0       |
| 2019                                                                                               | € 342.830 | € 342.830 | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |           |           |           |
| 2020                                                                                               | € 285.683 | € 285.683 | € 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |           |           |           |
| <b>Beleidsmatige, juridische en financiële risico's</b>                                            |           |           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |           |           |           |
| Veranderingen in het belang dat het hoogheemraadschap gedurende het begrotingsjaar in de VP heeft. |           |           | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |           |           |           |
| Risico's in samenhang met weerstandsvermogen.                                                      |           |           | <p>Bij een gemeenschappelijke regeling zijn de deelnemende partijen volledig financieel aansprakelijk.</p> <p>De GR Slibverwerking staat per 31 december 2019 garant voor een bedrag van € 24 miljoen aan verstrekte geldleningen aan HVC. Het materieel risico is per waterschap afhankelijk van het percentage aandelen. Voor Schieland en de Krimpenerwaard is dat 10% (circa € 2,4 miljoen).</p>                                  |           |           |           |
| Overige risico's.                                                                                  |           |           | <p>Het hoogheemraadschap kan het algemeen (AB) of dagelijks bestuur (DB) van een gemeenschappelijke regeling niet ontslaan. Ook het eigen DB-lid kan niet worden ontslagen door het hoogheemraadschap. Dit geldt wel voor eigen AB-leden. Een ontslagen AB-lid dat tevens DB-lid was, verliest dan ook het DB-lidmaatschap binnen deze verbonden partij.</p> <p>In het geval van deze GR zijn er verder geen bijzondere risico's.</p> |           |           |           |

## 5. Gemeenschappelijke Regeling Aquon

| Gemeenschappelijke Regeling Aquon                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Identiteitsgegevens                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Naam verbonden partij (VP)                                    | Aquon                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Vestigingsplaats                                              | Tiel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Rechtsvorm                                                    | Gemeenschappelijke Regeling                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Ingangsdatum                                                  | 1 juli 2011                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Portefeuillehouder dagelijks bestuur                          | Portefeuillehouder Financiën                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Bestuurlijk vertegenwoordiger in VP                           | Portefeuillehouder Financiën en plv. lid Portefeuillehouder Waterkeringen & Wegen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Ambtelijk coördinator/accounthouder van het hoogheemraadschap | Afdelingshoofd Watersystemen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Beleidsinformatie                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Openbaar belang (doelstelling, activiteiten, prestaties)      | De gemeenschappelijke regeling heeft als doel om op het gebied van laboratoriumactiviteiten te komen tot kennisdeling en –ontwikkeling, vergroting van de efficiency, vermindering van de kwetsbaarheid, benutting van de mogelijkheden tot continue kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering en versterking van de innovatiekracht.                                                                                                                                                                                                                  |
| Bestuurlijk belang                                            | Zetel in het algemeen bestuur met stemrecht.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Deelnemende partijen                                          | De waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta, De Dommel, Hollandse Delta en Rivierenland en de hoogheemraadschappen van Delfland, Rijnland, de Stichtse Rijnlanden en Schieland en de Krimpenerwaard.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Relatie met programma                                         | Programma's 2 en 3, 5 van de begroting.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Ontwikkelingen verbonden partij                               | <p>In 2019 heeft het laboratorium op twee locaties gefunctioneerd. Daarnaast is een business case opgesteld voor het laboratorium te concentreren op één locatie. De besluitvorming hierover staat gepland in begin 2020.</p> <p>In 2019 is Aquon gestart met het vervangen van de PIM voor een nieuw order management systeem (OMS). Bij de ontwikkeling van de nieuwe software zijn de waterschappen nauw betrokken en participeren in de vorm deelname aan een projectteam en klankbordgroep. De realisatie van deze software staat gepland voor</p> |

|                         |                |                 |                                                                                                                                              |                 |              |              |
|-------------------------|----------------|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|--------------|
|                         |                |                 | 2020-2021. De verwachting is dat deze software in 2021 in gebruik kan worden genomen.                                                        |                 |              |              |
| Financiële gegevens     |                |                 |                                                                                                                                              |                 |              |              |
| Financieel belang       |                |                 | Het kostenaandeel van het hoogheemraadschap schommelt tussen 4,8 en 5,1% afhankelijk van de zgn. meetvraag (opdrachtverstrekking aan Aquon). |                 |              |              |
| Financiële kerngegevens |                |                 | Zie hieronder.                                                                                                                               |                 |              |              |
| Vermogen in bedragen    |                |                 |                                                                                                                                              |                 |              |              |
| Begroting               |                |                 | Rekening                                                                                                                                     |                 |              |              |
| Jaar                    | Eigen vermogen | Vreemd vermogen | Eigen vermogen                                                                                                                               | Vreemd vermogen |              |              |
| 2016                    |                |                 | € 1.165.101                                                                                                                                  | € 17.165.757    |              |              |
| 2017                    |                |                 | € 293.592                                                                                                                                    | € 16.284.803    |              |              |
| 2018                    |                |                 | € 0                                                                                                                                          | € 16.625.059    |              |              |
| 2019                    |                |                 | € 0                                                                                                                                          | € 13.674.641    |              |              |
|                         |                |                 |                                                                                                                                              |                 |              |              |
| Resultaat Begroting     |                |                 | Resultaat Jaarrekening                                                                                                                       |                 |              |              |
|                         |                |                 | voor bestemmingsreserves                                                                                                                     |                 |              |              |
| Jaar                    | Baten          | Lasten          | Resultaat                                                                                                                                    | Baten           | Lasten       | Resultaat    |
| 2016                    | € 20.065.400   | € 20.065.400    | € 0                                                                                                                                          | € 19.471.976    | € 20.754.439 | € -1.282.463 |
| 2017                    | € 20.194.000   | € 20.194.000    | € 0                                                                                                                                          | € 21.086.448    | € 21.952.594 | € 866.146    |
| 2018                    | € 20.956.000   | € 20.956.000    | € 0                                                                                                                                          | € 22.495.486    | € 22.786.006 | € -290.520   |
| 2019                    | € 22.449.000   | € 22.449.000    | € 0                                                                                                                                          | € 26.256.179    | € 26.256.179 | € 0          |
| 2020                    | € 23.097.000   | € 23.097.000    | € 0                                                                                                                                          |                 |              |              |

| <b>Beleidsmatige, juridische en financiële risico's</b>                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Veranderingen in het belang dat het hoogheemraadschap gedurende het begrotingsjaar in de VP heeft. | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Risico's in samenhang met weerstandsvermogen.                                                      | <p>Bij een gemeenschappelijke regeling zijn de deelnemende partijen volledig financieel aansprakelijk.</p> <p>Ten eerste staan de deelnemers garant voor de aangeane langlopende leningen (en het rekening courant krediet) naar rato van het aandeel in de jaarlijkse meetvraag. De kans dat aanspraak zal worden gedaan op deze garantstelling achten we minimaal.</p> <p>Ten tweede is het mogelijk dat de begroting wordt overschreden.</p> <p>Beide risico's zijn klein en achten we daarom niet van belang voor de overwegingen rond het weerstandsvermogen.</p> |
| Overige risico's.                                                                                  | <p>Het bestuurlijk risico van een gemeenschappelijke regeling wordt getypeerd als hoog.</p> <p>Het hoogheemraadschap kan het algemeen (AB) of dagelijks bestuur (DB) van een gemeenschappelijke regeling niet ontslaan. Wel kan het hoogheemraadschap het eigen AB-lid ontslaan.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

## 6. Unie van Waterschappen

| Unie van Waterschappen                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Identiteitsgegevens                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Naam verbonden partij (VP)                                    | Unie van Waterschappen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Vestigingsplaats                                              | Den Haag                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Rechtsvorm                                                    | Vereniging                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Ingangsdatum                                                  | 1927                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Portefeuillehouder dagelijks bestuur                          | Dijkgraaf                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Bestuurlijk vertegenwoordiger in VP                           | Dijkgraaf lid Algemene Ledenvergadering,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Ambtelijk coördinator/accounthouder van het hoogheemraadschap | Afdelingshoofd Bestuur, Informatie en Juridisch advies                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Beleidsinformatie                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Openbaar belang (doelstelling, activiteiten, prestaties)      | De Unie treedt namens de waterschappen op als vertegenwoordiger naar het parlement, de Rijksoverheid en andere aan de overheid gerelateerde organisaties zoals de VNG.                                                                                                                                                                                             |
| Bestuurlijk belang                                            | Eén stem in de algemene ledenvergadering (evenredige vertegenwoordiging).                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Deelnemende partijen                                          | Alle Nederlandse waterschappen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Relatie met programma                                         | Alle programma's van de begroting.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Ontwikkelingen verbonden partij                               | Geen bijzonderheden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Financiële gegevens                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Financieel belang                                             | <p>Contributie welke jaarlijks in de algemene ledenvergadering tegelijk met de begroting wordt vastgesteld.</p> <p>Bij ontbinding van de Unie zijn de waterschappen naar rato van contributiebetaling aansprakelijk voor eventuele tekorten na vereffening.</p> <p>Het aandeel van het hoogheemraadschap in de contributiebijdrage in 2019 bedraagt € 432.103.</p> |
| Financiële kerngegevens                                       | Zie hieronder.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

| Vermogen in bedragen |                |                 |           |                        |                 |           |
|----------------------|----------------|-----------------|-----------|------------------------|-----------------|-----------|
| Begroting            |                |                 |           | Rekening               |                 |           |
| Jaar                 | Eigen vermogen | Vreemd vermogen |           | Eigen vermogen         | Vreemd vermogen |           |
| 2015                 |                |                 |           | - € 169.857            | € 11.700.521    |           |
| 2016                 |                |                 |           | € 718.128              | € 11.110.404    |           |
| 2017                 |                |                 |           | € 827.232              | € 11.453.239    |           |
| 2018                 |                |                 |           | € 924.709              | € 13.063.613    |           |
| 2019                 |                |                 |           | € 1.777.551            | € 13.208.925    |           |
|                      |                |                 |           |                        |                 |           |
| Resultaat Begroting  |                |                 |           | Resultaat Jaarrekening |                 |           |
| Jaar                 | Baten          | Lasten          | Resultaat | Baten                  | Lasten          | Resultaat |
| 2016                 | € 9.501.000    | € 9.501.000     | € 0       | € 10.703.686           | € 9.815.701     | € 887.985 |
| 2017                 | € 9.641.000    | € 9.641.000     | € 0       | € 14.066.866           | € 13.768.102    | € 298.764 |
| 2018                 | € 9.911.050    | € 9.755.686     | € 155.364 | € 10.932.061           | € 10.676.943    | € 255.118 |
| 2019                 | €10.282.000    | €10.282.000     | € 0       | € 17.384.507           | € 16.531.665    | € 852.842 |
| 2020                 | €10.568.900    | €10.568.900     | € 0       |                        |                 |           |

| Resultaat in bedragen                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Beleidsmatige, juridische en financiële risico's                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Veranderingen in het belang dat het hoogheemraadschap gedurende het begrotingsjaar in de VP heeft. | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Risico's in samenhang met weerstandsvermogen.                                                      | <p>In 2015 is de Unie een (doorlopende) kredietfaciliteit van twee miljoen euro aangegaan met de Nederlandse Waterschapsbank onder garantiestelling door alle waterschappen. Elk waterschap is hoofdelijk aansprakelijk voor deze garantstelling.</p> <p>De kans dat de hoofdelijke aansprakelijkheid en/of de garantstelling in 2019 wordt geëffectueerd achten we minimaal, dus is het risico niet van belang voor overwegingen rond het weerstandsvermogen.</p> |
| Overige risico's.                                                                                  | <p>De bestuurlijke risico's zijn laag, aangezien bestuurders slechts aansprakelijk zijn als er sprake is van wanbeleid.</p> <p>In het geval van deze vereniging zijn er verder geen bijzondere risico's.</p>                                                                                                                                                                                                                                                       |